

Ramavtal mellan Stockholms stad och Kungliga tekniska högskolan avseende Stockholm Urban Innovation Lab

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Ramavtal mellan Stockholms stad och Kungliga Tekniska högskolan avseende Stockholm Urban Innovation Lab, godkänns enligt bilaga till utlåtandet.
2. Under förutsättning att ramavtal mellan Stockholms stad och Kungliga Tekniska högskolan godkänns ska avsätta medel under kommunstyrelsen för Samverkan med Kungliga Tekniska högskolan användas för att finansiera avtalet. Under år 2026 får fyra miljoner kronor tas i anspråk för ändamålet samt en miljon kronor för att utveckla och stärka stadens egen kapacitet att tillgodogöra sig, utveckla, sprida och implementera resultaten från labbet i stadens verksamheter.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.

Stadsdirektören ska underteckna avtalet om Stockholm Urban Innovation Lab.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

I kommunfullmäktiges budget 2026 beskrivs Stockholm som ett betydande säte för akademisk forskning och dessutom Sveriges största studentstad. Här bedrivs konkurrenskraftig forskning som har stort genomslag. För att tillföra Stockholms stads egna utvecklingsarbete ny kunskap och kompetens har stadens verksamheter under många år haft samarbeten med regionens lärosäten, där Kungliga tekniska högskolan (KTH) varit en av de akademier staden samarbetat mest med. En del i detta är att Stockholms stad sedan år 2014 har avtal om strategiskt partnerskap med KTH för att långsiktigt utveckla forskning och utbildning som bidrar till verksamhetsutveckling och innovation.

KTH och Stockholms stad avser att inom ramen för samarbetet i det tvärvetenskapliga forskningscentret Digital Futures inrätta en forsknings- och innovationsmiljö kallad Stockholm Urban Innovation Lab. Dess syfte är att

genom att initiera forsknings- och innovationsprojekt och tillämpa dess resultat stärka Stockholm och stadens verksamhetsutveckling inom digitalisering för hållbart stadsbyggande. Stockholm Urban Innovation Lab ska även bidra till en ökad användning av stadens fysiska miljö som digital och fysisk testbädd.

Kunskap som tas fram och implementeras ska vara relevant och till nytta för staden, dess medarbetare, företagare och invånare och därigenom bidra till att utveckla Stockholm som hållbar, innovativ och smart stad.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholm ska vara en ledande kunskaps- och innovationsstad, där forskning och utveckling omsätts i konkret nytta för invånare, företag och stadens egna verksamheter. Genom fördjupat samarbete med Kungliga tekniska högskolan tar vi nästa viktiga steg för att stärka stadens förmåga att möta framtidens utmaningar med kunskapsbaserade och innovativa lösningar. Etableringen av Stockholm Urban Innovation Lab bidrar till att ytterligare positionera Stockholm som en internationell förebild inom hållbar och datadriven stadsutveckling.

Kopplingen till Digital Futures ger staden tillgång till en av de mest framstående forskningsmiljöerna inom digital transformation. Det skapar goda förutsättningar för att utveckla nya arbetssätt där digitaliseringens möjligheter tas tillvara för att minska klimatpåverkan, stärka inkluderingen och förbättra livskvaliteten i hela staden. Genom att använda stadens egna miljöer som testbäddar kan vi snabbare gå från idé till genomförande, och säkerställa att innovationer prövas i verkliga sammanhang.

Samarbetet med Stockholm Urban Innovation Lab innebär också att avståndet mellan forskning och praktik minskar. Det är avgörande för att stadens investeringar i innovation ska ge konkreta resultat och bidra till verksamhetsutveckling. Stockholm ska inte enbart ta del av ny teknik, utan aktivt bidra till dess utveckling. Den tvärvetenskapliga ansatsen i labbet är särskilt viktig, eftersom dagens samhällsutmaningar kräver att tekniska, sociala och ekonomiska perspektiv samverkar.

Genom satsningen stärks också stadens interna kompetens och förmåga att arbeta kunskapsbaserat, vilket bidrar till att göra Stockholms stad till en ännu mer attraktiv arbetsgivare. Samverkan med akademi och näringsliv utvecklar samtidigt stadens innovationsekosystem och skapar nya möjligheter för tillväxt och företagande. Det är centralt att den kunskap som tas fram sprids brett inom stadens organisation och kommer alla stockholmare till del.

Sammantaget är Stockholm Urban Innovation Lab en strategisk investering i stadens långsiktiga utveckling. Genom att förena forskning, innovation och praktisk

tillämpning stärker vi Stockholms position som en hållbar, konkurrenskraftig och sammanhållen stad i en global kunskapsekonomi.

Bilaga

Ramavtal för Stockholms Urban Innovation Lab mellan Stockholms stad och Kungliga Tekniska högskolan, dnr KS 2025/1226-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 13 maj 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Digital Futures är ett tvärvetenskapligt forskningscenter på KTH som forskar och utvecklar digital teknik av stor samhällslig betydelse. Digital Futures etablerades år 2020 gemensamt av KTH, Stockholms universitet och RISE, och är Sveriges största satsning på forskning inom digital transformation med starka forskningsresultat och en vision om att bidra till forma ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart samhälle. Stockholms stad, KTH och RISE tecknade år 2021 ett samarbetsavtal och staden är sedan dess en del av Digital Futures partnerskapsprogram för samverkan med näringsliv och samhälle.

Utöver de grundande parterna i Digital Futures har efter hand flertalet aktörer tillkommit från akademi och industri samt Region Stockholm i ett unikt samarbete som stärker såväl Stockholms innovationsekosystem som stadens interna lärande och verksamhetsutveckling. Sedan Stockholms stad inledde sitt deltagande i programmet har stadens olika verksamheter deltagit i ett flertal forsknings- och innovationsprojekt. Dessa projekt har tagit sig an så vitt skilda områden som att utforska hur äldre medborgare interagerar med robotar i vardagen, hur parker och grönområden används för invånarnas bästa utifrån data i ”tyck till”-appen samt hur stadens livsmedelsupphandling främjas ur ett hållbarhetsperspektiv. I Stockholms stads innovationszon på Hornsgatan har data från lokala sensorer gett ökade kunskaper om bland annat trafikflöden samt luft- och bullerkvalité.

Ett viktigt initiativ inom Digital Futures är Stockholm Digital Sandbox som syftar till att skapa en testmiljö som driver AI och digital innovation till stöd för en hållbar omställning i samhället. Initiativet kopplar samman fakultet och forskare inom Digital Futures, industriella och samhällsliga partners samt experter från olika myndigheter för att överbrygga klyftorna mellan tekniska framsteg och regelverk. Stockholm Digital Sandbox kommer att koppla samman och utnyttja flera olika befintliga och nya fysiska testbäddar i Stockholms stad och hela Stockholmsregionen.

Som ett led i att fortsätta att utveckla och stärka det strategiska forskningssamarbetet har KTH och Stockholms stad fört diskussioner om ett utvecklat samarbete kring ett gemensamt forskningslabb, Stockholm Urban Innovation Lab.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

En hållbar stadsutveckling är grundläggande för stadens löpande arbete att i samverkan med stadens invånare, besökare och företagare utveckla staden. Enligt stadens nu gällande översiktsplan ska Stockholm utvecklas att bli en sammanhängande, klimatsmart och tålig stad med en god offentlig miljö. Nu pågår också arbetet med en ny översiktsplan där målen för stadsbyggandet kan komma att revideras. För att forma och nå dessa mål behöver stadens verksamheter ta del av aktuell och relevant forskning.

Det kommunala planmonopolet och stadens stora markinnehav innebär en unik möjlighet till att med rätt kunskap som ingång styra löpande förbättringar och planering i hållbar riktning med en fördjupad kunskap om såväl ekologiska, ekonomiska som sociala aspekter av hållbar stadsutveckling. Detta är också väl i linje med inriktningen i stadens kvalitetsprogram. Genom att även integrera digitala verktyg och datadrivna lösningar i stadsutvecklingen kan resurser användas än mer effektivt, klimatpåverkan minskas och inkludering stärkas. Digitaliseringen är ett centralt verktyg för att uppnå ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbara städer. För att nå dit föreslås att KTH genom Digital Futures och Stockholms stad utvecklar samarbete kring ett gemensamt forsknings- och innovationslabb, Stockholm Urban Innovation Lab.

Syfte och övergripande innehåll

Syftet med Stockholm Urban Innovation Lab är att genom att initiera forskning och innovationsprojekt och tillämpa dess resultat stärka Stockholm och stadens verksamhetsutveckling inom digitalisering för hållbart stadsbyggande. Den kunskap som tas fram och implementeras ska vara relevant, till nytta för staden, dess medarbetare, företagare och invånare och därigenom bidra till att utveckla Stockholm som hållbar, innovativ och smart stad.

Verksamheten i Stockholm Urban Innovation Lab (nedan labbet) förväntas bygga vidare på och utveckla för staden relevant forskning och bidra till en utvecklad styrning och verksamhet avseende digitaliseringens roll i hållbar stadsutveckling. I detta väntas labbet bidra till att öka förståelsen för vilken kompetens som behövs för att stadens medarbetare i större utsträckning och i olika skeden av stadsutvecklingen ska kunna göra egna analyser av hur staden bör planeras, byggas och förvaltas för att nå uppställda mål.

Stadsledningskontoret bedömer att stadens medarbetare genom detta samarbete kan komma att ges tillgång till helt ny forskningsbaserad kunskap som kan stärka stadens interna kompetens att styra verksamheterna mot en långsiktigt hållbar stadsutveckling i en stad i förändring. Staden ges en ökad intern kunskap och kapacitet kring hur vi med hjälp av digitala verktyg kan forma den hållbara staden. Ett ökat internt kunnande bör leda till såväl kortare processer som mer kvalitativa resultat i stadsutvecklingen. Labbet förväntas också bidra till en förbättrad styrning, samordning och kommunikation rörande behov av forskning och innovation i pågående projekt som olika förvaltningar och bolag driver inom området digitalisering för hållbar stadsutveckling.

Forskningen som bedrivs i Stockholm Urban Innovation Lab ska sträva efter att nå grundläggande ny kunskap men samtidigt ha en tydlig tillämpning i stadens verksamheter. Forskningen väntas bidra till en ökad användning av stadens fysiska miljö som digital och fysisk testbädd. Testbäddar är öppna experimentella anläggningar som möjliggör och underlättar utmaningsdrivna och tillämpade forsknings- och innovationsprojekt. Exempel på testbäddar är Kista Innovation Park som förvaltas av Ericsson, Innovation Zone Hornsgatan som förvaltas av Stockholms

stad och 5G Healthcare-testbädden på Södersjukhuset som förvaltas av Region Stockholm. Stora utvecklingsmöjligheter finns i samarbetet med det samtidigt startande Stockholm Digital Sandbox.

Förutom att utveckla ny kunskap utifrån stadens utmaningar inom området ska Stockholm Urban Innovation Lab också bidra till att synliggöra behov av informations- och utbildningsinsatser och sträva efter att inkubatorer och näringsliv engageras i utvecklingen av forskningsresultat för att möjliggöra verksamhetsutveckling och implementering. Labbet kan därigenom bidra till att stärka samverkan i dessa frågor med medborgare, akademi och näringsliv.

Enligt stadsledningskontoret kan staden med detta forskningssamarbete bli bättre på att utveckla och förstå såväl ekologiska, ekonomiska som sociala aspekter av hållbar stadsutveckling med digitaliseringen som verktyg. Detta är också väl i linje med inriktningen i stadens strategi för Stockholm som smart uppkopplad stad då digitaliseringen har potential att göra staden mera hållbar.

Organisation

Stockholm Urban Innovation Lab kommer att etableras på KTH inom ramen för Digital Futures genom projekt och aktiviteter. Det ska ha en fysisk hemvist i Digital Futures lokaler på KTH som ska fungera som en gemensam miljö för forskare och stadens medarbetare där kunskapsutbyte och kreativt tänkande kan ske i en vardagsgemenskap med kontinuitet i samverkan över tid så att nya idéer inte bara uppkommer i projekt utan också i möten mellan projekten. Digital Futures är en av Sveriges starkaste forskningsmiljöer avseende digital transformation och för staden är det en unik möjlighet att kunna fortsätta utveckla samarbetet med detta forskningscentrum.

Parterna kommer gemensamt att utforma projekt utifrån de av staden definierade utmaningarna. I varje projekt kommer ett nära samarbete att ske mellan forskare och stadens medarbetare för att utveckla nya och innovativa lösningar i enlighet med Stockholm Urban Innovation Labs övergripande syfte, vilka sedan kan utvärderas och vidareutvecklas. Därigenom skapas förutsättningar för att forskningen är relevant och att värdefull forskning och kunskap tillgängliggörs för staden.

Staden kommer att för sin del etablera en intern organisation för labbet i syfte att möjliggöra en god samverkan och implementera resultat från forskningen i samarbete med representanter från relevanta förvaltningar och bolag som arbetar med stadsutveckling och digitalisering. Denna kommer att vara en del av stadens befintliga organisation för digitalisering och stadsutveckling.

För den löpande styrningen av Stockholm Urban Innovation Lab ska bildas styrgrupper med representation från Staden och KTH som ansvarar för drift och planering av den dagliga verksamheten med stöd från respektive organisations linjeverksamheter. Stadens representation har till uppgift att dels samordna stadens insatser i labbet dels samordna stadens insatser internt.

Stadsledningskontoret bedömer att stadens medarbetare kommer att behöva arbeta i interaktion med lärosätenas forskare med en nära och regelbunden kontakt. En viktig uppgift blir att i linje med kommunfullmäktiges budget gemensamt identifiera viktiga frågeställningar utifrån stadens behov och utmaningar som forskningen ska utgå ifrån utveckla former för hur de nya och innovativa lösningar som forskningen väntas komma fram till ska testas och implementeras för att bli användbara i stadens verksamheter samt att utvärdera och vidareutveckla resultaten i syfte att förbättra verksamheten och därigenom bidra till en hållbar stadsutveckling. Det kan ge upphov till nya frågeställningar som behöver beforskas, därigenom skapas en ständigt pågående utveckling.

För att få bästa möjliga utväxling från labbet kommer det att behövas en intern samordning staden där medarbetare i berörda förvaltningar och bolag i staden deltar efter behov i syfte att spegla forskningen. Detta ska göras genom att använda och stärka befintliga strukturer för innovation och forskning i staden, såväl organisatoriska strukturer som organisation för testbäddar i stadsutvecklingsprojekt men även genom en extra resurs för att utveckla stadens egen kapacitet att tillgodogöra sig, utveckla, sprida och implementera resultaten från labbet i stadens verksamheter. Detta kan öka stadens kapacitet inom innovation och digitalisering och bidra till att vidareutveckla Stockholms stad som en lärande organisation. Det ökar även möjligheterna att projektet bidrar till att skapa mervärden i planerade investeringar.

En strategi för samarbete och kommunikation samt uppföljning av forskningsresultat ska upprättas i projektets inledning. Exempelvis bör gemensamma seminarier, konferenser, arbetsgrupper och kommunikation vara viktiga komponenter i samarbetet. Det är också viktigt att tillämpningen och användningen av forskningen kan ges en bred geografisk spridning i hela staden.

Finansiering

För de projekt som staden deltar i och stödjer kan Stockholms stad lämna ett bidrag för finansiering att användas till forskning relaterad till forskningslabbet. Detta bidrag kan maximalt uppgå till fyra miljoner kronor per år under perioden 2026 - 2030. Även KTH kan genom Digital Futures bidra med finansiering liksom även andra externa källor som aktivt kommer att eftersökas. En miljon kronor kommer att användas av kommunstyrelsen för att utveckla stadens egen kapacitet att tillgodogöra sig, utveckla, sprida och implementera resultaten från labbet i stadens verksamheter. Dessa medel kommer att ianspråktagas från Samverkan med Kungliga Tekniska högskolan under Ersättningar till organisationer och föreningar inom offentlig sektor i 2026 års budget. Forskningen kommer efter de tre första åren att utvärderas och intentionen är att projektet sedan kan förlängas i ytterligare två år. Staden avser även att bidra med resurser i form i huvudsak egen arbetstid samt analysunderlag.

KTH bidrar med in-kind via Digital Futures organisation i form av administrativt stöd och kommunikationsstöd för att säkerställa framdrift av labbet, lagringsmiljöer för data, samt i form av lokaler för den gemensamma labbmiljön. Stockholm Urban

Innovation Lab kommer att fysiskt ha en plats i Digital Futures lokaler på Campus KTH.

Datahantering

En viktig fråga för en fungerande samverkan, för kommunikation och för framtagande av kvalitativa forskningsresultat i Stockholm Urban Innovation Lab är en väl fungerande datadelning och datahantering. Detta gäller inte minst hur data kan delas med forskarna men också hur de data som genereras i forskningen kan komma staden till godo efter avslutade projekt.

I varje projektavtal ska det finnas skrivningar om hur parterna avtalat om nyttjande och licensiering av resultat, vilka rättigheter som ingår eller på vilka villkor information delas. Oavsett hur dessa skrivningar formuleras ska Staden ha en obegränsad rätt att dela och vidareutveckla resultaten tillsammans med de samarbetspartners som staden själv väljer.

Frågor om etik och säkerhet i hanteringen av data behöver hanteras på ett sådant sätt så att all data och resultat i projektet följer tillgängliga krav på sekretess och hantering av datauppgifter.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar att godkänna avtal mellan Stockholms stad och KTH. Under förutsättning att så sker föreslår stadsledningskontoret även att avsätta medel under kommunstyrelsen för Samverkan med Kungliga Tekniska Högskolan, ska användas för att finansiera avtalet. Under år 2026 får fyra miljoner kronor tas i anspråk för ändamålet samt en miljon kronor för att utveckla och stärka stadens egen kapacitet att tillgodogöra sig, utveckla, sprida och implementera resultaten från labbet i stadens verksamheter.

Stadsledningskontoret föreslår även att, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, kommunstyrelsen för egen del beslutar att stadsdirektören ska underteckna avtalet om Stockholm Urban Innovation Lab.